

[Domov](#) > [Mreža Usposabljanja, Pravosodne Mreže In Agencije](#) > [Romania](#)

Začetno usposabljanje sodnikov in tožilcev v Evropski uniji

Vsebino zagotavlja

Romunija

Romunija

Splošni opis

Začetno usposabljanje sodnikov in tožilcev izvaja nacionalni inštitut za pravosodje in je obvezno za pravosodne pripravnike. Število razpoložljivih mest vsako leto določi vrhovni sodni svet na podlagi potreb pravosodnega sistema. Leta 2021 je bilo razpisanih 300 mest, od tega 175 za sodnike in 125 za tožilce, razpis pa še poteka.

Začetno usposabljanje v skladu z zakonom traja dve leti, vendar se pravosodni pripravniki za poklic sodnika ali tožilca odločijo šele ob koncu prvega leta usposabljanja. Začetno usposabljanje v prvem letu je torej splošno, saj se vsi pravosodni pripravniki usposabljujejo po istem učnem načrtu in ocenjujejo po istem postopku, ne glede na njihov prihodnji poklic. V drugem letu usposabljanja se udeležujejo specializiranega usposabljanja, predvsem na sodiščih in tožilstvih, glede na njihovo izbiro.

Nacionalni inštitut za pravosodje je strokovna šola in ne nadaljevanje univerzitetnega študija. Zato se začetno usposabljanje v okviru nacionalnega inštituta za pravosodje nanaša predvsem na uporabne veščine in ne le na utrjevanje znanja o pravnih določbah/besedilih.

Pravosodni pripravniki se torej na primer usposabljujejo za to, kako voditi sodno obravnavo/obravnavo v fazi kazenskega pregona, preučiti dokaze, ki so jih stranke predložile sodišču, razumeti psihologijo različnih vrst strank v sporu, enostavno analizirati spis in pripraviti odločbo ali kateri koli drug sodni akt.

Dostop do začetnega usposabljanja

Dostop do začetnega usposabljanja se odobri izključno na podlagi sprejemnega izpita nacionalnega inštituta za pravosodje, ki ga organizira vrhovni sodni svet prek nacionalnega inštituta za pravosodje, temelji pa na strokovni usposobljenosti, spretnostih in dobrem ugledu.

Na sprejemni izpit nacionalnega inštituta za pravosodje se lahko prijavijo diplomirani pravniki, ne glede na starost ali predhodne delovne izkušnje. Izpit je sestavljen iz štirih delov:

- preverjanja pravnega znanja na podlagi preizkusa z več možnimi odgovori, da se opravi objektivna in učinkovita prva izbira,
- pisnega preizkusa, katerega namen je oceniti sposobnost obdelave in povezovanja informacij, razlage in uporabe prava, pisne argumentacije ter logičnega in pravnega sklepanja,
- psihološkega preizkusa, ki vključuje pisni preizkus in razgovor, da se ugotovi, ali so kandidati psihološko sposobni opravljati poklic,
- ustnega preizkusa, ki vključuje razgovor, s katerim se poleg znanja preverjajo tudi spretnosti, sposobnosti, motivacija in človeške lastnosti kandidatov za tak poklic.

Uspešni kandidati pridobijo status pravosodnih pripravnikov in se udeležijo programa začetnega usposabljanja nacionalnega inštituta za pravosodje, ki se konča z zaključnim izpitom.

Drugih načinov dostopa do začetnega usposabljanja ni. Vendar je dostop do poklica v pravosodju mogoč tudi na

naslednja načina:

- na podlagi razpisa za sprejem v funkcijo v pravosodju, ki ga organizira vrhovni sodni svet prek nacionalnega inštituta za pravosodje – za diplomante prava, ki imajo vsaj pet let izkušenj na nekaterih pravnih položajih, določenih z zakonom. Uspešni kandidati pridobijo status sodnika ali tožilca in se morajo udeležiti šestmesečnega strokovnega usposabljanja v okviru nacionalnega inštituta za pravosodje;
- brez razpisa ali izpita v okviru postopka, ki ga vodi vrhovni sodni svet – za osebe, ki so vsaj deset let opravljale funkcijo sodnika, tožilca ali pomočnika sodnika in so prenehale opravljati svojo dejavnost iz razlogov, na katere niso mogle vplivati, za zapolnitev prostih mest na sodiščih ali tožilstvih.

Oblika in vsebina začetnega usposabljanja

Začetno usposabljanje pravosodnih pripravnikov traja dve leti, pri čemer je prvo leto namenjeno teoretičnemu in praktičnemu usposabljanju s tečaji in seminarji na inštitutu, drugo leto pa predvsem pripravništvu na sodiščih in tožilstvih.

Program začetnega usposabljanja vsako leto odobri plenum vrhovnega sodnega sveta na predlog nacionalnega inštituta za pravosodje, ki pripravi ta program in ga predloži v obravnavo pedagoškemu in znanstvenemu svetu.

Učni načrti za prvo leto vključujejo študijska področja, število tečajev in seminarjev, povezanih z vsakim področjem, ter metodologijo ocenjevanja. V učnih načrtih za drugo leto so določena pripravništva za praktično usposabljanje.

Usposabljanje pravosodnih pripravnikov izvaja osebje za usposabljanje v okviru inštituta, ki je običajno izbrano izmed aktivnih sodnikov in tožilcev. Predavatelji s polnim delovnim časom, napoteni na nacionalni inštitut za pravosodje, in sodelujoči predavatelji so organizirani v oddelkih glede na področja usposabljanja, za katera so specializirani.

Predavatelji pripravijo učni načrt za vsako področje, ki vključuje teme in podteme, število ur, namenjenih vsaki od njih, metodologijo usposabljanja in podrobnosti v zvezi z ocenjevanjem pravosodnih pripravnikov.

Koordinatorji prakse so sodniki in tožilci s sodišč in tožilstev, ki usmerjajo dejavnost, specifično za praktično usposabljanje v drugem letu.

Prvo leto študija

- Dejavnost pravosodnih pripravnikov, organiziranih v skupinah od 15 do 17 oseb, poteka večinoma na sedežu nacionalnega inštituta za pravosodje, kjer se udeležujejo tečajev in seminarjev, predvidenih v programu začetnega usposabljanja, da bi poglobili svoje pravno znanje in razvili spretnosti, značilne za poklica sodnika in tožilca. Na nacionalnem inštitutu za pravosodje je študij prava predvsem praktičen in čim bolj poustvarja dejanske razmere, v katerih sodnik ali tožilec opravlja svojo dejavnost. Zajema študije primerov, ki se izvajajo v majhnih skupinah pod vodstvom strokovnjakov, ki so pripravili dokumente. Seminarji vključujejo tudi praktične dejavnosti, kot so preučitev spisa, priprava postopkovnih dokumentov in simulirane obravnave.
- Študij temeljnih področij (civilno pravo in civilno procesno pravo oziroma kazensko pravo in kazensko procesno pravo) je v učnih načrtih prvega leta študija zelo pomemben, saj dejavnost sodnika/tožilca v veliki meri temelji na znanju, specifičnem za ta področja.
- Poleg temeljnih pravnih področij pravosodni pripravniki študirajo še upravno pravo, poslovne spore, družinsko pravo, sodno medicino, ustavno pravo, pravo EU in človekove pravice.
- Program usposabljanja vključuje pravne in nepravne veščine, združene v sklop disciplin, namenjenih družboslovno-humanističnim vedam, ki zajemajo teme, povezane s psihologijo, komunikacijo in osebnim razvojem, sociologijo in kritičnim razmišljanjem. Tudi študij tujih jezikov je namenjen pridobivanju znanja in razvoju nepravniških veščin, ki so pomembne za opravljanje poklica. Pomemben del programa začetnega usposabljanja je študij poklicne etike in deontologije, katerega namen je vzpostaviti in doseči vedenjske in moralne standarde, značilne za poklic sodnika/tožilca, tako pri opravljanju poklica kot tudi v odnosu do družbe, v skladu z nacionalnimi in mednarodnimi pravili.

Po končanem prvem letu študija se pravosodni pripravniki odločijo za mesto sodnika ali tožilca v skladu s svojo razvrstitvijo in številom razpoložljivih mest, ki jih določi vrhovni sodni svet.

- Da bi pravosodni pripravniki razvili potrebne veščine, ki so značilne za poklic in ki so jih pridobili v prvem letu študija, ter se seznanili s prihodnjim poklicnim okoljem, dejavnosti opravljajo predvsem na sodiščih in tožilstvih. Vodijo jih mentorji/koordinatorji prakse (sodniki in tožilci), ki morajo zagotoviti, da sodelujejo pri vseh ustreznih dejavnostih v okviru sodišča in tožilstva. Mentorji/koordinatorji prakse so del osebja za usposabljanje v okviru nacionalnega inštituta za pravosodje.
- Poleg tega pravosodni pripravniki opravljajo pripravništvo v odvetniških pisarnah, notarskih pisarnah in pisarnah sodnih izvršiteljev. Praktično delo opravljajo tudi na oddelkih za probacijo, policijskih postajah in v zavodih za prestajanje kazni. Namen teh pripravništev je pripravnikom zagotoviti pregled nad pravosodnim sistemom in jih seznaniti z realnostjo drugih pravnih poklicev, da bi lahko vzpostavili učinkovito in plodno sodelovanje v svojem prihodnjem poklicnem življenju.

Pravosodni pripravniki imajo v celotnem obdobju začetnega usposabljanja priložnost, da se seznanijo s skupnim evropskim pravnim prostorom, tako da sodelujejo na izmenjavah, organiziranih v okviru komponente programa izmenjav AIAKOS, na tekmovanju pravosodnih šol THEMIS, pa tudi na poletnih šolah, katerih cilj je razvoj in izboljšanje veščin in kompetenc, značilnih za poklice v pravosodju, jezikovnega znanja itd.

Zaključek začetnega usposabljanja in postopka pridobivanja kvalifikacij

Po končanem programu začetnega usposabljanja v okviru nacionalnega inštituta za pravosodje pravosodni pripravniki opravijo zaključni izpit, na katerem se preverjajo pridobljeno znanje, spretnosti in sposobnosti, potrebne za opravljanje sodniške ali tožilske funkcije.

Izpit je sestavljen iz pisnih preizkusov s področij civilnega in civilnega procesnega prava, kazenskega in kazenskega procesnega prava, etike in organizacije pravosodja.

Po uspešno opravljenem izpitu diplomanti nacionalnega inštituta za pravosodje pridobijo status sodnika začetnika ali tožilca začetnika in glede na svojo razvrstitev izberejo sodišča ali tožilstva, kjer bodo začeli svojo poklicno pot.

Po koncu enoletne poskusne dobe morajo sodniki začetniki in tožilci začetniki opraviti izpit usposobljenosti, da lahko postanejo stalni sodniki in tožilci. Izpit vključuje pisno in ustno preverjanje teoretičnega in praktičnega znanja. Sodnike in tožilce začetnike, ki uspešno opravijo preizkus usposobljenosti, predsednik države imenuje na mesta stalnih sodnikov in tožilcev.

Eden od glavnih ciljev začetnega usposabljanja na nacionalnem inštitutu za pravosodje je prihodnjim sodnikom in tožilcem zagotoviti celovito začetno usposabljanje in jim pomagati, da obogatijo svoje znanje na čim več pravnih področjih. Cilj v zvezi z evropsko in mednarodno odprtostjo prava se stalno dosega z usposabljanjem o pravu EU, EKČP in evropskih pravnih pojmi, z vključevanjem novih elementov primerjalnega prava v učni načrt ter s pripravo programov sodelovanja z evropskimi institucijami, pristojnimi za usposabljanje sodnikov in tožilcev, ter z drugimi evropskimi pravosodnimi institucijami.

Zadnja posodobitev: 21/05/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.